

Interactieve rondleiding kleuters

Op ontdekkingsreis met Elias

Heel hoog in het MAS neemt de handpop Elias, de kinderen mee op een magische reis in Afrika, Azië en Oceanië. Samen met Elias ontdekken de kleuters spelenderwijs het museum en gebruiken ze hierbij al hun zintuigen.

Leeftijd: 1ste, 2de en 3de kleuterklas

Thema: Leven en Dood

Beste leerkracht,

Je reserveerde de interactieve rondleiding 'Op ontdekkingsreis met Elias'.

In dit document vind je:

- De ontwikkelingsdoelen en eindtermen die gekoppeld zijn aan voorbereiding, rondleiding en verwerking,
- De voorbereiding,
- Het verloop van je bezoek,
- De verwerking.

Veel plezier!

1. ONTWIKKELINGSDOELEN KLEUTERONDERWIJS

Deze ontwikkelingsdoelen worden behaald voor, tijdens en na de rondleiding.

1.1. LICHAAMELIJKE OPVOEDING

De kleuters

- 3.1 tonen een intrinsieke belangstelling om diverse nieuwe bewegingssituaties te verkennen.
- 3.5 tonen in diverse bewegingssituaties een variatie aan innerlijk beleven.
- 3.6 tonen een persoonlijke stijl in spontane expressie.
- 3.8 kunnen zich emotioneel uiten binnen aanvaardbare grenzen.
- 3.9 kunnen in bewegingssituaties respectvol rekening houden met de veiligheid en de vermogens van andere kleuters en passen hun handelingen aan.
- 3.10 kunnen kleuter-aangepast materiaal uithalen en weer opbergen op de afgesproken plaats.

1.2. MUZISCHE VORMING

Beeld

De kleuters kunnen

- 1.1 visuele waarneming en beeldend geheugen versterken en vergroten door beeldelementen te herkennen.
- 1.2 materiaalgevoeligheid ontwikkelen door exploreren en experimenteren.
- 1.3 kleur, lijn, vlak, ritme, vorm en versiering onderscheiden en de ontdekking van beeldelementen verwoorden.
- 1.4 verschillende beeldende, technische middelen aanwenden en samen gebruiken om tot beeldend werk te komen.
- 1.5 impressies uiten in een persoonlijke, authentieke creatie en plezier scheppen in het zoeken en vinden.

Muziek

De kleuters kunnen

- 2.1 klanken, geluiden, stilte en stemmingen in beluisterde muziek ervaren en herkennen.
- 2.2 ritme in beluisterde muziek en liedjes ervaren, herkennen en nabootsen.
- 2.3 signalen, functie en sfeer van beluisterde muziek of liedje ervaren en herkennen, en alleen of in groep reproduceren.
- 2.5 met plezier een toenemend vermogen tot experimenteren en improviseren ontwikkelen met klank, stem of instrument.

Drama

De kleuters kunnen

- 3.1 eigen belevenissen, ervaringen, gedachten, gevoelens, handelingen verwoorden.
- 3.2 zich inleven in personages en dingen uit de omgeving en deze uitbeelden.
- 3.3 met een creatief stem- en taalgebruik expressief reageren en belevenissen uitbeelden.
- 3.4 ervaren dat de juiste verhouding tussen woord en beweging de expressie kan vergroten.

- 3.5 genieten van een gevarieerd aanbod van hedendaagse en klassieke kinderliteratuur, en voor hen bestemde culturele activiteiten.

Beweging

De kleuters kunnen

- 4.1 spontaan meebewegen op muziek.
- 4.2 meedoen met bewegingen die tijdens het vertellen van een verhaal aan bod komen, en belangstelling tonen om het bewegingsinspirerend gegeven nauwkeurig te observeren en na te bootsen.

Media

De kleuters kunnen

- 5.1 alert omgaan met voor hen bestemde audiovisuele boodschappen.

Attitudes

De kleuters kunnen

- 6.1 openstaan voor nieuwe dingen uit hun omgeving.
- 6.2 ervan genieten bezig te zijn met de dingen die hen omringen om hun expressiemogelijkheden te ontdekken.
- 6.3 vertrouwen op hun expressiemogelijkheden en durven hun eigen expressiestijl tonen.
- 6.4 respect betonen voor uitingen van leeftijdgenoten, behorend tot de eigen en de andere culturen.
- 6.5 genieten van de fantasie, de originaliteit, de creativiteit en de zelfexpressie in 'kunstwerken'.

1.3. ONTWIKKELINGSDOELEN NEDERLANDS

Luisteren

De kleuters kunnen

- 1.1 een mondelinge boodschap, eventueel ondersteund door gebaar, mimiek met betrekking tot een concrete situatie begrijpen.
- 1.2 voor hen bestemde vragen in concrete situaties begrijpen.
- 1.3 een mondelinge, voor hen bestemde boodschap, ondersteund door beeld en/of geluid, begrijpen.
- 1.5 een beluisterd verhaal, bestemd voor hun leeftijdsgroep, begrijpen.
- 1.6 de bereidheid vertonen om naar elkaar te luisteren en om zich in te leven in een boodschap.

Spreken

De kleuters

- 2.2 kunnen spreken over ervaringen of gebeurtenissen uit de eigen omgeving of over wat ze van anderen vernamen.
- 2.3 kunnen spreken over gevoelens als blijheid, angst, verdriet, verwondering.
- 2.5 kunnen iemand of iets beschrijven volgens kleur, vorm, grootte of een specifieke eigenschap.
- 2.6 kunnen antwoorden op gerichte vragen in verband met betekenis, inhoud, bedoeling, mening

- in concrete situaties.
- 2.7 kunnen in een gesprek met een eenvoudige maar relevante vraag of met commentaar Reageren.
- 2.12 zijn bereid om eigen gevoelens en verlangens op een persoonlijke manier uit te drukken.

Schrijven

De kleuters kunnen

- 4.1 een ervaring, een verhaal weergeven door middel van visueel materiaal.

1.4. ONTWIKKELINGSDOELEN WERELDORIËNTATIE

Natuur

De kleuters

- 1.1 kunnen verschillen onderscheiden in geluid, geur, kleur, smaak en voelen.
- 1.2 tonen een explorerende en experimenterende aanpak om meer te weten te komen over de natuur.
- 1.5 kunnen in verband met voortplanting van mensen en dieren, illustreren dat een levend wezen steeds voortkomt uit een ander levend wezen van dezelfde soort.
- 1.6 kunnen illustreren dat de geboorte van mens en dier wordt voorafgegaan door een periode van gedragen worden door de moeder of door de ontwikkeling in een ei.
- 1.9 kunnen bij zichzelf en bij anderen het verschil tussen ziek, gezond en gewond zijn herkennen.

Mens

De kleuters

- 3.1 kunnen bij zichzelf onderkennen wanneer zij bang, blij, boos of verdrietig zijn en kunnen dit op een eenvoudige wijze uitdrukken.
- 3.9 kennen en begrijpen omgangsvormen, leefregels en afspraken die van belang zijn voor het samenleven in een groep.
- 3.11 kunnen bij een activiteit of een spel in een kleine groep, controleren of de anderen zich aan de regels houden.

Maatschappij

De kleuters

- 4.3 kunnen verschillende gezinsvormen herkennen.
- 4.4 herkennen vormen van afwijzend of waardierend reageren op het anders-zijn van mensen.
- 4.5 beseffen dat sommige mensen een andere levenswijze hebben dan zichzelf, als ze geconfronteerd worden met beelden, informatie of mensen uit een andere cultuur.

Ruimte

De kleuters

- 6.1 kunnen een menselijke figuur tekenen met de belangrijkste lichaamsdelen (het hoofd, de romp, de benen, de armen, de oren, de ogen, de neus en de mond) op de juiste plaats.

2. VOORBEREIDING

Hoe kun je de kleuters warm maken voor het museumbezoek.

KRINGGESPREK WAT IS EEN MUSEUM EN WAT IS HET MAS?

Inhoud

Als kennismaking met een museum is het voor kleuters goed om weten wat een museum juist is.

Een **museum** is een plaats of gebouw. Musea verzamelen, bewaren, tonen en bestuderen voorwerpen. Je kan een museum bezoeken en alles bekijken. Musea vertellen verhalen over een bepaald onderwerp of over een bepaalde periode. Het museum verkoopt geen werken. Het laat ze alleen maar zien.

Vragen:

- Wie heeft er thuis een verzameling? Wat wordt er verzameld?
- Waarom houden mensen sommige dingen bij en andere dingen niet?

Na dit gesprek over verzamelen kan je vertellen over het MAS. Je laat een foto van het MAS (bijlage 1) zien en stelt onderstaande vragen:

- Wie kent dit gebouw?
- Waar heb je het gezien?
- Waar staat dit gebouw?
- Wie is er al geweest? Kan je hier iets over vertellen?
- Waarvoor dient het gebouw?
- Hoe hoog is het MAS?

Het MAS, Museum aan de Stroom, is een museum in Antwerpen. Het opende op 17 mei 2011. Een museum is een gebouw waar voorwerpen worden verzameld, bewaard, getoond en bestudeerd. Je kunt een museum bezoeken en dingen gaan bekijken. Musea vertellen verhalen over een bepaald onderwerp of over een bepaalde periode. In het MAS worden vele verschillende verhalen verteld. Het MAS is 60 meter hoog.

Materiaal

Foto MAS (bijlage 1), verzamelingen van de kinderen

KRINGGESPREK FAMILIELEDEN

Inhoud

Deze oefeningen stimuleert de taal- en denkontwikkeling.

De kinderen brengen foto's mee naar de klas van familieleden. Samen met de kleuters maak je een selectie zodat er een variatie in zit van leeftijden. Te beginnen met baby's, dan kinderen, grote broer en/of zus, mama, papa, oma, opa, eventueel overgrootouders.

In de klas kan hier al rond gewerkt worden door een gesprek over families en familieleden te voeren. Er kan ook een stamboom gemaakt worden met de foto's die de kinderen hebben meegebracht.

Zorg ervoor dat elk kind één foto meekrijgt naar het museum.

Materiaal

Foto's familieleden en van de kleuters

Tijd

30 minuten

MUZISCH BEELD: SCHILDERIJEN FAMILIEDEN

Inhoud

Bij deze oefening staat de beeldende kunst centraal.

De kinderen maken tekeningen of schilderijen over hun familieleden. Een aantal materialen waarmee je kan werken zijn wasco's, pastelkrijtjes (panda), waterverf, vingerverf en kleurpotloden.

Nodig de kleuters uit de kunstwerken te rangschikken volgens een bepaald criterium bv. kleur, thema, familielid. Zo kan je de link maken naar een museum. Vertel dat er in een museum ook dingen tentoongesteld worden. Je kan vertellen dat jullie naar het MAS gaan en een foto laten zien van het gebouw (bijlage 1). Vertel dat ook in het MAS dingen bewaard worden. Je kan vragen of de kleuters wel eens iets bewaren.

Materiaal

Wasco's, pastelkrijtjes (panda), waterverf, vingerverf, kleurpotloden, penselen, schortjes, waterpotjes, tafelbescherming

Tijd

50 minuten

KRINGGESPREK GEVOELENS

Inhoud

Laat de kinderen knuffels meebrengen naar de klas.

De leerkracht neemt de foto van Ganesh (bijlage 2) erbij en vertelt het verhaal:

Ganesh is een soort Sinterklaas (bijlage 3), maar die woont in een land hier ver vandaan, in India. Hij ziet graag kinderen en kinderen zien hem ook graag. Hij deelt snoepjes en cadeautjes uit vooral aan kinderen net zoals Sinterklaas bij ons. De snoepjes zie je in het mandje dat Ganesh vast heeft. Ganesh ziet er wel helemaal anders uit als Sinterklaas. Hij heeft het hoofd van een olifant en het lichaam van een baby. Eigenlijk is het een knuffelolifant.

Er wordt een kringgesprek gevoerd over dieren en knuffeldieren, probeer in deze gesprekken de basisgevoelens aan bod te laten komen, dit zal tijdens de rondleiding ook gebeuren. Volgende vragen kunnen gesteld worden:

- Wie houdt er veel van dieren?
- Wie heeft er zelf een huisdier?
- Wie zorgt er voor het huisdier?
- Knuffels zijn ook vaak dieren, welk dier stelt jouw knuffel voor?
- Welke naam heeft jouw knuffel?
- Heeft er iemand hier of thuis ook een olifantknuffel? Van wie heb je hem gekregen?
- Heb je nog knuffels, wanneer neem je je knuffel vast?

Geef wat meer aandacht aan de laatste vraag en betrek daar de gevoelens bij. Antwoorden van de kinderen kunnen zijn: als ik gevallen ben, als ik ziek ben, als ik blij ben mag hij mee spelen, als ik op vakantie ga, enz. (wanneer je al rond gevoelsprenten of maskers in de klas werkt, kan je deze hierbij betrekken).

Materiaal

Knuffels van de kinderen, foto van Ganesh (als de klaspop een dier is, betrek het dan mee in deze activiteit)

Tijd

25 minuten

3. VERLOOP VAN DE RONDLEIDING

Wat?	Tijd?
Inleiding, welkom, wake-up ruimte en kennismaking met Elias	15 minuten
Moeder-kind	10 minuten
Yakamasker	10 minuten
Beterwordingsritueel	10 minuten
Sarcofaag en afsluiting	15 minuten
Totaal	60 minuten

Tip: Om alles vlot te laten verlopen is het aangeraden om met je groep een kwartier voor de rondleiding naar het MAS te komen. Zo kunnen de kinderen rustig hun jassen en boekentassen opbergen (hiervoor hebben we speciale 'boxen voorzien') en naar het toilet gaan.

Voorzie de kleuters eventueel van een naamsticker, zo kan de gids persoonlijker en vlotter met de kinderen werken.

4. VERWERKING IN DE KLAS

Hoe kun je achteraf in de klas verder werken rond het thema.

DRAMA

Inhoud

De leerkracht vraagt aan de kinderen wanneer zij of hun familieleden wel eens boos, blij, bang of verdrietig zijn. Die situaties kunnen ze zelf vertellen en daarna ook uitbeelden.

Wij geven ook een paar verhaaltjes/situaties mee over moeders, vaders, kinderen, broers, zussen, vrienden (zie beweging, – luister – en dramaopdracht bij Ganesh). Deze worden één voor één verteld door de leerkracht en daarna uitgebeeld door de kinderen .

- **BANG:** Shanti wandelde met haar mama en papa op straat en er was een grote hond die luid begon te blaffen. Ze schrok enorm en sprong in de armen van haar papa. Toen de hond weg was, stapte Shanti verder, hand in hand met papa en mama.
- **VERDRIETIG + BLIJ:** Ik was heel ziek, ik moest veel hoesten, niezen en ik had hoofdpijn. Om beter te worden moest ik veel slapen en medicijnen nemen. Ik was verdrietig omdat ik liever met mijn vriendjes wou spelen. De dokter kwam mij wel goed verzorgen. Toen ik mij weer beter voelde was ik heel blij en kon ik weer buiten gaan spelen.
- **BOOS:** Ik was op mijn kamer aan het spelen met mijn knuffels. Toen pakte mijn grote broer ze af en gooide ze in de hoek. Ik was heel boos, mijn arme knuffels! Ik raapte ze allemaal op en legde ze weer mooi bij mekaar.
- **BLIJ:** De mama van Mops had een baby in haar buik. Mops mocht altijd over haar buik aaien. Toen de baby geboren was, werd Mops heel blij. Hij had er een klein zusje bij! Soms mocht hij haar vastpakken. Dat deed hij heel voorzichtig en lief.

Materiaal

geen

Tijd

25 minuten

MASKERS MAKEN

Inhoud

De maskers die in het MAS getekend zijn meegenomen naar de klas. Daar kunnen ze nog verder afgewerkt worden.

De omtreklijnen kunnen uitgeknipt worden of uitgeprikt op een prikmat. Als het masker uit zijn vorm is kan er nog haar aan gegeven worden. Dit kan met raffia, stukken oude stof, wol. De kinderen kiezen het gepaste haar bij hun masker en kleven dit bovenaan (of onderaan als ze een baard willen maken) met knutsellijm.

Het masker kan nog bijgewerkt worden met vingerverf. Er wordt een koordje aan het masker bevestigd (de gaatjes voor het touw worden gemaakt met een perforator) om het te kunnen dragen. Ze kunnen op zoek gaan naar maskers met dezelfde kleur of met hetzelfde haar of dezelfde emotie.

De maskers kunnen daarna ook tentoongesteld worden in de klas of ergens anders in de school.

Materiaal

prikmat, prikpenen, schaar, raffia, stukjes oude stof, wol, knutsellijm, vingerverf, koord, perforator

Tijd

twee keer 50 minuten

TEGENSTELLINGEN MET MUZIEKINSTRUMENTEN

Inhoud

Geef elke kleuter een muziekinstrument.

Opwarmingsoefening:

- Laat iedere kleuter apart zijn of haar instrument bespelen. De andere kleuters luisteren terwijl.

Orkest:

- Bespeel met alle kleuters de verschillende instrumenten. Speel zacht, hard, kort, lang, snel,... koppel hier gevoelens aan. Bijvoorbeeld als we boos zijn, dan spelen we harder.

Materiaal

Een muziekinstrument per kind, als dit niet kan, 1 per twee kinderen

Tijd

25 minuten

YAKASTOET

Inhoud

Met het zelfgemaakt masker, verkleedkleden en muziekinstrumenten maken we een rondgang op de speelplaats tijdens de speeltijd.

De kinderen doen nu hun afgewerkte masker aan, kunnen zich verkleeden met veel te grote kleren, zodat niemand hen kan herkennen. Sommigen nemen een muziekinstrument vast, de anderen dansen.

De stoet vertrekt naar de speelplaats. Bespeel de instrumenten afwisselend hard en zacht, bvb in de gang heel zacht, eens op speelplaats weer hard, dan terug zacht, enz.

De kinderen mogen ook dansen terwijl ze muziek maken. Andere kinderen op de speelplaats worden uitgenodigd om achteraan in de stoet aan te sluiten en mee te dansen.

Materiaal

Verschillende muziekinstrumenten, grote verkleedkieren, zelf geschilderde Yakamaskers.

Tijd

50 minuten

Bijlage 1

Bijlage 2

